

Turbina de la Fàbrica del Riu

Navarcles

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Fàbrica del Riu. C/ Ubach, s/n

Coordenades:

Latitud: 41.74846
Longitud: 1.89753
UTM Est (X): 408337
UTM Nord (Y): 4622436

Classificació

Número de fitxa 08140 - 18
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA 16842
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 47001DG0282N
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dv., 13/06/2008 - 02:00

Descripció

Turbina de l'antiga Fàbrica del Riu, que continua funcionant actualment per tal de generar energia elèctrica. Es conserven les instal·lacions originàries (corresponents a principis de segle XX). És a dir: el canal i salt d'aigua, la turbina i un sistema de comportes per regular el cabal de l'aigua. També es conserva una màquina de l'any 1924 que regulava manualment el cabal de l'aigua. Actualment la turbina funciona de manera automatitzada, però la major part de la maquinària i les instal·lacions són antigues.

Història

La Fàbrica del Riu va començar-se a construir el 1818 i es deuria acabar l'any següent. Sembla que seria la primera fàbrica del poble. El salt d'aigua era de 3,34 m. La fàbrica va acabar partida en diferents seccions que funcionaven de forma independent, fins que el 1841 Joaquim Batlles va anar comprant fins a fer-se amb una part important de la fàbrica. Des de l'any 1849 l'edifici acollia només la societat Comellas, Batlles, Sanmartí i Cia. El 1867 l'arrendaven a altres fabricants i el 1869 ampliaven el canal i potser també la fàbrica, que va quedar amb la fesomia actual. Després de diverses compravendes entre les parts, el 1910 els diversos socis venien la fàbrica a Isidre Puig i Cia, que ja era l'empresa propietària de la fàbrica de Sant Benet (en terme de Sant Fruitós de Bages). A l'entorn de 1917 es construï la nau del costat de llevant. L'empresa va tancar els anys vuitanta i el 1986 fou subhastada i comprada una part per Hidrogant S.A., el gerent de la qual era el navarclí Jaume Matamala. La fàbrica sempre va estar dedicada a la filatura. La resclosa i el sistema de comportes d'accés al canal probablement van reconstruir-se entorn de 1920, ja que són molt semblants als de la Fàbrica de Sant Benet, d'aquesta mateixa època. Les instal·lacions de la turbina també deuen ser d'aquesta època (en una de les màquines hi consta l'any 1924). Els anys 80 la Fàbrica del Riu va ser de les primeres a aprofitar el salt d'aigua per generar electricitat.

Bibliografia

FERRER, Llorenç (1988). "Navarcles". Història del Bages, vol. 2. Ed. Parcir. Manresa. P. 145.
FERRER, Llorenç (1994). Les fàbriques de riu de Navarcles. Centre d'Estudis del Bages, "Quaderns", núm. 7. Manresa. P. 19-24.
FERRER, Llorenç (1988-1990). "Fàbriques de Navarcles (VI)". Col·leccionable d'història a A més a més: revista de Navarcles.
FERRER, Llorenç; FERNÁNDEZ (1998), Joan A. Navarcles. Història en imatges. 1900-1979. Angle Editorial, Manresa. P.40, 48.

